

ต้นแบบแห่งศาสตร์และศิลป์ในการพัฒนามนุษย์

Science and Art of Human Development Prototypes

Received: 29/9/2020

Revised: 09/11/2020

Accepted: 24/12/2020

ประพันธ์ศักดิ์ ดวงสุวรรณ (Prapansak Toungsuwan)*

ศิริณา จิตต์จรัส (Sirina Jitjarat)**

นิรุทธ์ วัฒนภาส (Nirut Vattthanophas)***

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอผลงานเพื่อเป็นเกียรติยศแก่ผู้ที่เป็นเลิศในการพัฒนาตนเอง สามารถสร้างแนวทาง และมีแสงสว่างทางปัญญาที่ดั่งงามในความเป็นต้นแบบของการพัฒนามนุษย์เพื่อสังคมและประเทศชาติที่ได้กล่าวถึงในบทความนี้ 3 ท่าน คือ (1) ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร, (2) ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล อดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ศิลปินแห่งชาติ ฯลฯ, และ (3) เกษัชกร รองศาสตราจารย์ ดร.ประโชติ เปล่งวิทยา คณบดีผู้ประศาสน์การ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในความทุ่มเทและหาวิถีทางเพื่อพัฒนาตนเองจนสุดกำลังความสามารถ ตลอดจนสร้างผลงานในการพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตวิญญาณ และปัญญา โดยบทความนี้นำเสนอประวัติ แรงบันดาลใจ การฝึกฝนตนเอง การฝ่าฟันปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในชีวิต สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ รวมทั้งผลงานที่เป็นต้นแบบแห่งศาสตร์และศิลป์ด้านการพัฒนามนุษย์

คำสำคัญ: ต้นแบบ, ศาสตร์และศิลป์, การพัฒนามนุษย์

Abstract

This article is glorifying to the 3 honors of the great self-directed development, guideline creature, and wisdom lighted for science and art of human development prototype for society and the nation. (1) Prof. Silp Bhirasri the first chancellor of Silpakorn University, (2) Prof. M.L. Pin Malakul Permanent Secretary, Ministry of Education and the National Artist etc., and (3) Pharmacist Assoc. Prof. Dr.Prachote Plengwittaya the first Dean of Faculty of Pharmacy, Silpakorn University who were dedicated and found owns prototypes to self-directed development in utmost power. As well as directed to completed Human Development all physical, soul, and wisdom. This article revealed to backgrounds, inspirations, self-directed practice, problems solving, cling, and result of science and art in Human Development prototypes dimension.

Keywords: Prototypes, Science and Art, Human Development

* ดร.คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

*** อาจารย์ ดร. ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทนำ

โดยเป็นการสมควรและเห็นชัดในความประจักษ์แจ้งจากเกียรติยศและผลงานอันเกิดจากความทุ่มเทในความตั้งใจเพื่อพัฒนา เรียนรู้ ฝึกฝน ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จนเกิดเป็นแนวทางที่ศาสตร์และศิลป์ในการพัฒนามนุษย์สามารถสานกันได้อย่างลงตัว และได้รับการยอมรับในความเป็นบุคคลชั้นยอดในการสร้างสรรค์และพัฒนาเพื่อให้เกิดปัญญา (Wisdom) และความเป็นมนุษย์ (Humanity) ที่มีคุณภาพสมบูรณ์พร้อม ทั้งกาย ใจ สติปัญญา จิตวิญญาณ คุณธรรม และมนธรรมที่มีคุณค่าในตนเองเพื่อนำความรู้ไปพัฒนาสังคม ประเทศชาติ และโลก โดยบทความนี้นำเสนอความเป็นต้นแบบของบุคคลสำคัญ 3 ท่าน คือ (1) ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี (2) ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล และ (3) เกสัชกร รองศาสตราจารย์ ดร.ประโชติ เปล่งวิทยา ที่เป็นต้นแบบแห่งศาสตร์และศิลป์ในการพัฒนามนุษย์อย่างครบถ้วน

ถึงแม้ว่าจะผ่านเวลามานานเท่าใด เจตนารมณ์ในความทุ่มเทเพื่อพัฒนามนุษย์ ความรู้สึกศรัทธา และความเป็นต้นแบบยังคงอยู่ในจิตวิญญาณเสมือนว่าทั้งสามท่านเพิ่งจะเดินลับส่ายตาไปเมื่อสักครู่นี้เอง ด้วยความรุดถึงจึงขอส่งความกตัญญูตาที่คุณผ่านบทความนี้ เพื่อเป็นหลักฐานในความทุ่มเท และความเป็นต้นแบบแห่งศาสตร์และศิลป์ด้านการพัฒนามนุษย์ ที่ยังคงเป็นเมตตาธรรมและดำรงอยู่ต่อไปตราบนิรันดร์

กตัญญูตาคุณ

“พรุ่งนี้ก็สายเสียแล้ว” คำสอนในการทำงานและการใช้ชีวิตของ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี (Professor Corrado Feroci) สุภาพบุรุษจากเมืองฟลอเรนซ์ ประเทศอิตาลี ผู้มาวางรากฐานศิลปะสมัยใหม่ของไทย และเป็นผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยศิลปากร นอกจากเป็นคำสอนที่มอบให้กับลูกศิษย์เพื่อเราให้เกิดปัญญาและสัมปชัญญะในการสร้างแรงบันดาลใจเพื่อพัฒนาตนเอง ยังเป็นคำเตือนในด้านการใช้ชีวิตอย่างไม่ประมาท ในขณะที่บทประพันธ์สำคัญที่มีความหมายชัดเจนในการพัฒนามนุษย์ด้านการศึกษาที่ว่า “อันอำนาจใดใด ในโลกนี้ ไม่เห็นมีเปรียบปานการศึกษา สร้างคนหาค่าไม่ได้ในโลกา ขึ้นมาจากผู้ที่หาค่าไม่มี ฯ” โดยศาสตราจารย์หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปีพุทธศักราช 2530 และเป็นบุคคลที่องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ยกย่องว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถโดดเด่นด้านการศึกษา วัฒนธรรมวรรณกรรมการสื่อสาร จากการทำงานและผลงานในการอุทิศตนจากจิตวิญญาณของความเป็นครูและนักพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยโดยดำรงตำแหน่งสำคัญต่างๆ เช่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ อธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร ราชบัณฑิต รวมทั้งเป็นผู้มีคุณูปการในการก่อตั้งสถาบันการศึกษาทุกระดับในประเทศไทย

นอกจากนี้ คำสอนเตือนใจและเป็นคำสอนสำคัญที่ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร รวมทั้งนักศึกษาของคณะเกสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อยึดถือในการทำงานและการใช้ชีวิต คือ “ระงับอารมณ์ ช่มกลิ่นความรู้สึกลำบากในหน้าที่ มีความรับผิดชอบ คิดสร้างสรรค์พัฒนา อาหารต่อสังคม” ของ เกสัชกร รองศาสตราจารย์ ดร.ประโชติ เปล่งวิทยา คณบดีผู้ประศาสน์การ คณะเกสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้ซึ่งอุทิศ แรงกาย แรงใจ สติปัญญาในการพัฒนาวิชาชีพเกสัชศาสตร์ รวมทั้งจุดประกายในจิตวิญญาณของความเป็นเกสัชกร

รวมทั้งแนวทางในการใช้ชีวิต และเป็นคำสอนที่โดดเด่นในด้านการพัฒนามนุษย์ที่เริ่มต้นจากภายในสู่ภายนอก ในด้านความดีงามของบุคคลและพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ความน่าทึ่งในประวัติของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ที่ได้มีการบันทึกไว้จากทั้งลูกศิษย์และเอกสารที่ปรากฏมีอยู่มากมาย ตัวอย่างที่น่าอัศจรรย์ใจเรื่องหนึ่งคือ ความสามารถในการสร้างผลงานประติมากรรมอันเป็นที่ยอมรับและสามารถสอบได้ในตำแหน่งศาสตราจารย์ตั้งแต่อายุเพียง 23 ปี ด้วยความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์งานศิลปะ จนกระทั่งเข้ารับการสอบคัดเลือกประติมากรเพื่อเข้ารับราชการในราชสำนักสยาม จากผู้สมัครรวม 300 คน ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เป็นผู้ได้รับการคัดเลือกและเดินทางถึงประเทศสยามพร้อมครอบครัวเมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2466 เพื่อเข้ารับราชการตำแหน่งช่างปั้น กระทรวงวัง ขณะอายุ 31 ปี ในสมัยรัชกาลที่ 6 จนกระทั่งปีพุทธศักราช 2484 มีการจัดงานฉลองรัฐธรรมนูญ ณ สนามเสือป่า โดยมีนิทรรศการของโรงเรียนปรางค์ศิลปกรรม ภายใต้การกำกับของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้เกิดปาฏิหาริย์ขึ้น เมื่อจอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีในเวลานั้น พร้อมภริยา ได้เข้าเยี่ยมชมนิทรรศการโดยมีบันทึกว่า “ท่านผู้นำถึงกับเกิดอาการตื่นตะลึง รู้สึกทึ่ง และบังเกิดอารมณ์ตื่นเต้น และมีความประทับใจอย่างสุดขีด” หลังจากได้พูดคุยเรื่องการเรียนและหลักสูตร จึงมีได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งโรงเรียนประณีตศิลปกรรมได้สำเร็จอย่างกะทันหัน แล้วจึงเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยศิลปากรโดยมีคณะปฏิมากรรมเป็นลำดับแรกในปีพุทธศักราช 2486 (Sunpongsri, 2013: 11-12)

ด้วยในขณะนั้นเป็นช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศอิตาลี อยู่ในสถานะของประเทศแพ้สงคราม ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ซึ่งเป็นชาวอิตาลีได้รับการโอนสัญชาติมาเป็นไทยเพื่อไม่อยู่ในฐานะเชลยศึก และสามารถรับราชการในประเทศไทย และเป็นหลักสำคัญในศูนย์กลางของปัญญาชนให้มาช่วยเหลือในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ให้เป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ และเพื่อให้มีการพัฒนางานในด้านศิลปะอย่างครบถ้วน ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้ให้จัดตั้งคณะวิชาที่เกี่ยวข้องกับศิลปะอย่างเต็มรูปแบบ ได้แก่ คณะสถาปัตยกรรม (ไทย) คณะโบราณคดี และคณะมัณฑนศิลป์ ให้เกิดขึ้นตามลำดับ (Supanimitr, 2015: 40-42)

ด้วยวิสัยทัศน์ของความตั้งใจพัฒนาในด้านศาสตร์และศิลป์ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี มีผลงานที่เป็นบทความที่มีเนื้อหาสาระที่ใส่ใจในมนุษย์ทุกมิติอย่างลึกซึ้ง รวมทั้งผลงานศิลปะที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตมนุษย์ ทั้งความสุนทรีย์ที่ส่งผลต่อจิตวิญญาณ (Sunpongsri, 2013: 16-17) งานศิลปะชั้นเลิศจะต้องเข้าถึงอารมณ์ สะเทือนใจและแสดงออกเพื่อยกระดับจิตวิญญาณของผู้ชม ในความสามารถด้านวิชาการที่น่าทึ่งคือ เป็นผู้สอนวิชาศิลปะไทย ซึ่งเป็นเรื่องน่าประหลาดใจที่อาจารย์ชาวต่างชาติเป็นผู้สอนศิลปะไทย รวมทั้งมีงานวิจัยที่โด่งดังร่วมกับอาจารย์เพื่อ หริพิทักษ์ ในเรื่องพระพุทธรูปสมัยสุโขทัย ที่เกี่ยวข้องกับเชื้อชาติ รสนิยม ค่านิยม เป็นอัตลักษณ์กำหนด ด้วยการศึกษาอย่างลึกซึ้งในความเป็นไทย และพระพุทธรูปศาสนา ส่งผลให้ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เป็นผู้เมตตาธรรม สามารถนำหลักพรหมวิหาร 4 (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา) มาใช้ในการบริหารคนและลูกศิษย์ ส่งผลให้ได้รับความเคารพนับถือ เกิดความรู้และทักษะ สามารถปฏิบัติงานได้จนประสบความสำเร็จทั้งในหน้าที่การงานและการใช้ชีวิต (Supanimitr, 2015: 44-45)

เมื่อการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยศิลปากร มีผู้รู้จักและมีจำนวนนักศึกษามากขึ้น และจากคำแนะนำของ องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) โดย Sir Charles Darwin ที่ได้สำรวจและให้คำแนะนำในการจัดการมหาวิทยาลัยของไทยให้เป็นไปตามหลักสากล โดยให้มีคณะวิชาที่หลากหลายเพื่อผลิตบัณฑิตเป็นกำลังในการพัฒนาชาติ วังท่าพระ จึงเป็นสถานที่เล็กและแคบเกินไป จึงขยายเขตการศึกษาไปยังพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม ซึ่งอธิการบดีในขณะนั้นคือ ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ในปีพุทธศักราช 2509 ใช้ชื่อว่า วิทยาลัยทับแก้ว (Art and Cultural Institute, Srinakharinwirot University, 2011: 12-18) คณะวิชาลำดับแรกของวิทยาลัยทับแก้ว และเป็นคณะวิชา ลำดับที่ 5 ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

จัดตั้งขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช 2511 คือ คณะอักษรศาสตร์ ต่อมาปีพุทธศักราช 2513 จึงจัดตั้งคณะ ศึกษาศาสตร์ จัดตั้งคณะวิทยาศาสตร์ในปีพุทธศักราช 2514 จัดตั้งคณะเภสัชศาสตร์ในปีพุทธศักราช 2528 และจัดตั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ในปีพุทธศักราช 2535 (Silpakorn University, 2002: 8-9)

ความมีคุณูปการของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ที่มีต่อการศึกษาของประเทศไทยนั้น สถาบันวัฒนธรรม และศิลปะนั้น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้กล่าวไว้ในคำประกาศเชิดชูเกียรติของหนังสือ รำลึกคุณูปการ ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล 2554 ว่า “ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นผู้ที่ประกอบด้วยคุณงามความดี และสร้างคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติเอนกประการ เป็นนักการศึกษาที่สำคัญของชาติ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญศิลปวิทยาหลายด้าน เคยดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้วางรากฐานทางการศึกษาและ ศิลปวัฒนธรรมของไทย เคยได้รับ เลื่อนให้ดำรงตำแหน่งสำคัญหลายตำแหน่ง เช่น เป็นประธานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วย UNESCO ได้รับ ยกย่องให้เป็น “บุคคลดีเด่นของชาติสาขาคณะพัฒนาการศึกษา” เมื่อปีพุทธศักราช 2530 มีความสามารถทางด้าน อักษรศาสตร์และการประพันธ์ ได้ศึกษาภาษาบาลีและสันสกฤตอันเป็นรากฐานสำคัญของภาษาไทยอย่าง แดกฉานลึกซึ้ง ได้รับแต่งตั้งเป็นราชบัณฑิตสำนักศิลปกรรมประเภทวรรณศิลป์ สาขาวรรณคดี และ ภาษาศาสตร์ และได้ดำรงตำแหน่งเป็นประธานนานถึง 43 ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปีพุทธศักราช 2530 ยัง ได้รับยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็น “ศิลปินแห่งชาติสาขาวรรณศิลป์” นับเป็นปูชนียบุคคลผู้ทำคุณประโยชน์ แก่ ประเทศชาติเป็นอเนกประการ” แก้ว (Art and Cultural Institute, Srinakharinwirot University, 2011: 20-25)

ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้รับการศึกษาระดับต้นจากโรงเรียนชั้นนำของประเทศไทย และสำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งปริญญาตรีและปริญญาโทจาก มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด สหราชอาณาจักร และสำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรรุ่นแรก จากการที่ได้เข้าถวายตัวรับ ราชการเป็นมหาดเล็กในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ และยังทรงเป็น แรงผลักดันในการศึกษาวิทยาการโดยเฉพาะการค้นคว้าทางคณิตศาสตร์ ด้วยการโปรดให้ไปค้นคว้าวันที่พระ นเรศวรมหาราชทรงชนช้างกับพระมหาอุปราชาในวันอะไร จนกระทั่งได้ไปศึกษาต่อต่างประเทศ ได้พบ ใจไทยแบบเดียวกัน จึงได้นำหลักเกณฑ์การคำนวณที่ได้รับพระราชทานครั้งนั้นมาใช้ ทำให้ได้คำตอบเร็วกว่า

เพื่อนร่วมชั้น นอกจากนี้ยังได้สร้างปฏิทินล้านปี พร้อมฉากเลื่อนให้เข้าใจง่ายถวายพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 เพื่อเผยแพร่ให้แก่ประชาชนทั่วไปได้ใช้ประโยชน์ (Art and Cultural Institute, Srinakharinwirot University, 2011: 26-28)

ผลงานที่ปรากฏของ ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล นอกจากวางรากฐานการศึกษาในทุก ระดับชั้นของประเทศไทย ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย กิจกรรมนักเรียนนักศึกษาตลอดชีวิตการทำงานและการดำรงตำแหน่งสำคัญของวงการการศึกษาของประเทศไทย รวมทั้งมีผลงานที่มีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของคนผ่านยุคสมัย ซึ่งส่งผลประโยชน์ต่อประเทศชาติ อันเป็นสิ่งแสดงถึงความทุ่มเทในการสร้างสรรค์สิ่งดีงามด้วยจิตใจที่สูงส่ง อันก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมและประเทศชาติเป็นสำคัญ

เมื่อการจัดตั้งวิทยาลัยทับแก้ว ภายใต้การบริหารสังกัดมหาวิทยาลัยศิลปากร เริ่มดำเนินการในปี พุทธศักราช 2509 โดย ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นผู้วางโครงสร้างการบริหารและดำเนินการปรับพื้นที่เพื่อก่อสร้างอาคาร ณ พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม โดยมีคณะอักษรศาสตร์ เป็นคณะวิชาลำดับแรก คณะศึกษาศาสตร์เป็นลำดับที่สอง คณะวิทยาศาสตร์เป็นลำดับที่สาม จากนั้นเปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จัดตั้งคณะเภสัชศาสตร์เป็นลำดับที่สี่ และคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเป็นลำดับที่ห้า (Silpakorn University, 2002: 24-25)

การจัดตั้งคณะวิชาเพื่อเปิดสอนในระดับอุดมศึกษา จำเป็นต้องดำเนินการด้วยความละเอียดรอบคอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องการผู้มีวิสัยทัศน์ในวิชาชีพมาร่วมดำเนินการจัดวางระบบทั้งในด้านกายภาพ อันได้แก่ ทำเลที่ตั้ง อาคาร ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ หลักสูตรการเรียนการสอน อุปกรณ์การเรียน ตำรา สื่อการสอน การบริหารงบประมาณ ตลอดจนทรัพยากรบุคคล เช่น ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักการ แม่บ้าน นักศึกษา และตลาดแรงงานเพื่อรองรับหลังจากสำเร็จการศึกษา ในสมัยนั้น ศาสตราจารย์ หม่อมเจ้าสุภัททิศ ดิศกุล ทรงดำรงตำแหน่งอธิการบดี จากแผนการพัฒนามหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ที่จะเปิดคณะวิชาใหม่ขึ้นในปีพุทธศักราช 2528 คือ คณะเภสัชศาสตร์ จึงได้ติดต่อไปยังจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอเชิญผู้ที่มีความรู้ความสามารถมาร่วมวางแผนการจัดตั้งคณะเภสัชศาสตร์ ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ โดยคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มอบ เกสัชกร รองศาสตราจารย์ ดร.ประโชติ เปล่งวิทยา ผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถและวิสัยทัศน์ ให้มาร่วมวางแผนและกำหนดรายละเอียดให้แก่มหาวิทยาลัยศิลปากร (Keawkittichai, 2013)

วันที่ 5 มิถุนายน 2528 จึงได้มีการลงนามแบ่งส่วนราชการและจัดตั้งคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นคณะวิชาลำดับที่ 8 ของมหาวิทยาลัยศิลปากร และเป็นคณะเภสัชศาสตร์ลำดับที่ 6 ของประเทศไทย โดยศาสตราจารย์ หม่อมเจ้าสุภัททิศ ดิศกุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากรในขณะนั้น ได้ทำเรื่องขอรับโอน เกสัชกร รองศาสตราจารย์ ดร.ประโชติ เปล่งวิทยา เข้ารับราชการในตำแหน่งคณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นคณบดีผู้ประศาสน์การ และเป็นผู้วางรากฐานหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต ซึ่งเป็นหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิตที่มีความแตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่นๆ เพราะเป็นหลักสูตรที่ดำเนินไปในทิศทาง

“อาหารต่อสังคม” เน้นในด้านการคุ้มครองผู้บริโภคด้วยเจตสำนึกตามภารกิจและพันธกิจแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม โดยแท้จริง (Keawkittichai, 2013)

เภสัชกร รองศาสตราจารย์ ดร.ประโชติ เปล่งวิทยา สำเร็จการศึกษาเภสัชศาสตรบัณฑิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้วยคะแนนสูงสุดของรุ่นและสำเร็จปริญญาเอกด้าน Biochemistry จากมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อกลับมาเป็นอาจารย์ ณ คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รับผิดชอบรายวิชา Biochemistry ด้วยเนื้อหาวิชาและวิธีการสอนที่แปลกใหม่ ทันสมัย ด้วยรูปร่างที่สูงใหญ่ประกอบกับบุคลิกภาพ และใบหน้าที่คล้ายกับชาวตะวันตกมากกว่าคนไทย พร้อมกับความเป็นพหุสูตในความรอบรู้ร่วมกับความเป็นคนใจเย็น จึงสร้างความประทับใจแก่นักศึกษาและอาจารย์ที่ร่วมงานทุกคน (Keawkittichai, 2018)

แผนพัฒนาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่เภสัชกร รองศาสตราจารย์ ดร.ประโชติ เปล่งวิทยา ได้วางแนวคิดพื้นฐานมาจากปัญหาที่ปรากฏจริงในขณะนั้น เช่น ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของประชากร การว่างงาน การขาดดุลการค้า ซึ่งเป็นผลกระทบต่อการพัฒนาให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยเน้นทิศทางเร่งรัดไปในแนวทางของการพัฒนามนุษย์ในด้านสุขภาพ เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีและเป็นทิศทางหลัก สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ ความพร้อมของมหาวิทยาลัยในภารกิจการผลิตบัณฑิตทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพเพื่อทำหน้าที่ดูแลประชาชนในด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะประชาชนในเขตชนบทที่ไม่สามารถเข้าถึงระบบสาธารณสุขอันเป็นความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Needs Approach) ตามแนวทางการพัฒนาชนบทของชาติ ที่เร่งรัดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นทิศทางหลักในทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนั้น การจัดการศึกษาของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรจึงเป็นผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะและความสามารถในการช่วยแก้ปัญหาและตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศด้วยการศึกษาในระบบ (Formal Education) ที่มีมาตรฐานที่ดีพอ รวมทั้งตอบสนองในด้านการบริการวิชาการสู่สังคมในรูปแบบของการศึกษานอกระบบ (Informal Education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Non-formal Education) เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี จึงเป็นหลักสูตรที่ได้ชื่อว่า “อาหารต่อสังคม” ซึ่งจะเป็ปัจจัยพื้นฐานทางปัญญาให้ประชาชนมีความพร้อมในการรับมือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในการพัฒนาสมรรถภาพและศักยภาพของตนเองในด้านอื่นๆ ต่อไป (Faculty of Pharmacy Silpakorn University. 1988: 237-239)

การพัฒนามนุษย์ แนวคิด วิธีการ สู่การปฏิบัติ

ด้วยศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เกิด เติบโต ได้รับการศึกษาจากสถาบันศิลปะชั้นสูงจากเมืองฟลอเรนซ์ ประเทศอิตาลี ที่เป็นสถานที่สร้างศิลปินชั้นนำสำคัญของโลกหลายท่าน รวมทั้งเป็นสถานที่เกิดของบุคคลสำคัญของโลกหลายท่าน อาทิ Botticelli, Leonardo da Vinci, Michelangelo, Cellini ซึ่งล้วนเป็นจิตรกร ประติมากร และสถาปนิกสำคัญของโลก รวมทั้งนักวิทยาศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่อย่าง Galileo แม้แต่นักเดินทางสำรวจผู้ค้นพบทวีปอเมริกา Amerigo Vespucci (Supanimitr, 2015: 17-18) จึงไม่น่าสงสัยในการเกิดความประทับใจและหล่อหลอมด้วยงานของศิลปินสมัยเรอเนซองส์ เช่น Michelangelo และ Ghiberti

ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี จึงพยายามนำพาตนเองไปสมัครเป็นลูกมือเพื่อทำงานให้แก่ศิลปินหลายๆ ท่าน จนสามารถสอบเข้าและสำเร็จการศึกษาจาก “ราชวิทยาลัยศิลปะแห่งนครฟลอเรนซ์” (Accademia di Belle Arti di Firenze) รวมทั้งสำเร็จการศึกษาจาก “สถานศึกษาศิลปะซานโครเซ” (Basilica di Santa Croce) เมื่ออายุเพียง 23 ปี ด้วยพื้นฐานที่แข็งแกร่งในด้านประวัติศาสตร์ศิลป์ วิจารณ์ศิลป์ ปรัชญา และสามารถสร้างสรรค์ศิลปะทั้งประติมากรรมและจิตรกรรมร่วมกับความมุ่งมั่น ทำให้ผ่านการสอบคัดเลือกในตำแหน่งศาสตราจารย์ด้วยเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง (Supanimitr, 2015: 18-20)

“พวกเธอต้องเรียนรู้ความเป็นมนุษย์ก่อน... ถึงจะเรียนศิลปะ” คำสอนของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ที่สอนศิษย์ทุกรุ่น เป็นความคิดเริ่มต้นของการสร้างงานศิลปะทุกประเภท ด้วยความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 ได้ให้ความหมายไว้ว่า “มนุษย์” (น.) หมายถึง ผู้มีจิตใจสูง อันหมายถึงเป็นผู้มี ศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม เพื่อเรียนรู้และยกระดับจิตใจของตนเองให้ละเอียดอ่อนทั้งในด้านของความงาม ความจริง ความดี และความมีสุนทรียภาพ ต้องพัฒนาความสามารถนี้ให้สูงในระดับมนุษย์ก่อน แล้วจึงเรียนศิลปะ ความอัจฉริยะของคำสอนนี้ยังเชื่อมโยงไปถึงคำสอนอื่นได้อย่างพิเศษ รวมทั้งเข้ากับคำสอนของแต่ละศาสนาที่ถ่ายทอดไปถึงศาสนิกชนในด้านการพัฒนาจิตวิญญาณในความเป็นมนุษย์ของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ที่ว่า “ศิลปะซึ่งเป็นเช่นเดียวกับศาสนา บันดาลให้มนุษย์มีมโนธรรมอันสูงส่ง ประสิทธิ์ประสาทสิ่งละเอียดอ่อนใจ ให้ช่วยขัดเกลาวิญญาณและจิตใจมนุษย์ให้ผุดผ่องประณีตขึ้น” (Supanimitr, 2015: 25-26)

ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เป็นศิลปินประติมากรคนแรกที่ใช้ให้เห็นสุนทรียภาพในงานศิลปะไทยผ่านอิฐและปูนในสมัยสุโขทัย ด้วยว่าก่อนหน้านี้ไม่มีนักโบราณคดีคนใดพูดถึงความงาม มีแต่เรื่องของอายุอิฐ หินอายุ รูปแบบ สไตล์ แต่ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เป็นคนแรกที่ใช้ให้เห็นภาพว่า พระพุทธรูปในสมัยสุโขทัยงดงามอย่างไร ศิลปินผู้ออกแบบและสร้างพระพุทธรูปมีความคิดและสื่อความมาถึงผู้คนที่ก้มกราบบูชารูปของพระพุทธรูปว่า “พระพุทธรูปปางลีลาสมัยสุโขทัย พุทธศตวรรษที่ 20 เป็นพระพุทธรูปที่เต็มไปด้วยชีวิตจิตใจอย่างสูงสุด แสดงให้เห็นว่า ความเคารพอย่างพิเศษสุดของคนไทยโบราณมีต่อพระบรมศาสดาเพียงใด ความเคารพนับนั้นบันดาลใจให้เขาสร้างพระพุทธรูปตั้งลอยอยู่ในสวรรค์ชั้นฟ้า แสดงให้เห็นว่าภายหลังที่ทรงบรรลुสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว เสด็จเยื้องกรายไปเบื้องหน้า เพื่อสั่งสอนพระธรรมของพระองค์ ด้วยพระอริยาบถอันนิมิตวาล” ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพื่อ หริพิทักษ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง ประจำปี 2528 เจ้าของรางวัลแมกไซไซ สาขาบริการสาธารณะ ประจำปี 2526 และราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ได้กล่าวเมื่อครั้งเป็นผู้ปาฐกถาพิเศษในการสัมมนาทางโบราณคดีเรื่อง “จิตรกรรมและประติมากรรมสมัยสุโขทัย” ณ วัดตระพังทองกลาง จังหวัดสุโขทัย เมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2503 (Supanimitr, 2015: 45-46)

หากการพัฒนาความเข้าใจในอารมณ์ ความรู้สึก ศีลธรรม ความดีงาม ความคิด ให้ไปถึงการพัฒนาจิตวิญญาณในความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ จะเป็นแรงบันดาลใจต่อการสร้างผลงานที่มีพลังมหาศาลแล้ว ยังมีวิธีการในการพัฒนามนุษย์อีกมากมาย หากวิธีการที่ได้รับการยอมรับและเป็นสากลคือ “การศึกษา” เริ่มตั้งแต่ระดับเยาวชนจนถึงอุดมศึกษา ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ถือว่าเป็นบุคคลสำคัญของประเทศไทยที่อุทิศตนเพื่อประโยชน์ของสังคมและประเทศชาติตลอดชีวิต ด้วยผลงานและพลังในการ

สร้างสรรค์ที่ปรากฏเด่นชัดในด้านการวางรากฐานการศึกษาทุกระดับชั้นในประเทศไทย โดยในปีพุทธศักราช 2508 ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร และได้มีนโยบายขยายงานการศึกษาของมหาวิทยาลัยศิลปากรให้กว้างขวาง ด้วยการก่อตั้งวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ มีคณะวิชาต่างๆ เพิ่มขึ้นเพื่อตอบสนองต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นอกจากนี้ ในด้านวรรณกรรม ผลงานที่ปรากฏทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ล้วนเป็นผลงานที่มีคุณค่าทางวิชาการและวรรณศิลป์ จึงได้รับการยกย่องและประกาศเกียรติคุณให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ปีพุทธศักราช 2530 และได้รับรางวัลอาเชียน สาขาวรรณกรรม ปีพุทธศักราช 2535 (Chareanraj, 1990: 195-201)

นอกจากนี้ ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ยังเป็นผู้ที่มีผลงานด้านการพัฒนามนุษย์ชัดเจน ด้วยการนำหลักของการศึกษามาใช้ในการวางรากฐานการศึกษาของประเทศ ดังบทวรรณกรรมที่ปรากฏคือ “อันอำนาจใดใดในโลกนี้ ไม่เห็นมีเปรียบปานการศึกษา สร้างคนหาค่ามิได้ในโลกา ขึ้นมาจากผู้ที่หาค่าไม่มี ฯ” เป็นการแสดงให้เห็นถึงพลังและคุณค่าของการศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนามนุษย์ เพื่อเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศชาติ นอกจากนี้จะมีวิธีคิดในการพัฒนามนุษย์จากการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาชาติจากต่างประเทศแล้ว ยังได้รับความเมตตาและวิธีคิดจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) ที่ได้เข้ารับราชการเป็นมหาดเล็กสนองพระเดชพระคุณในพระบรมมหาราชวังเป็นเวลา 6 ปีเศษ (พ.ศ. 2458-2461) ทำให้ได้เรียนรู้และมีทัศนคติในการพัฒนามนุษย์ตามแนวคิดของรัชกาลที่ 6 รวมทั้งเรียนรู้ในความลึกซึ้งถึงความเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ เมื่อครั้งที่เข้ากราบทูลเรื่องเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี (หม่อมราชวงศ์เปีย มาลากุล) ผู้เป็นบิดาเมื่อครั้งถึงแก่พิราลัยว่า “คุณพ่อเสียแล้ว” รัชกาลที่ 6 ทรงพระเมตตา รับสั่งว่า “ไม่เป็นไร ข้าจะเป็นพ่อให้เจ้าเอง” (Art and Cultural Institute, Srinakharinwirot University, 2011: 45-50)

นับแต่นั้นมา ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล จึงได้เรียนรู้และประสบการณ์จากการรับใช้ใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาท ซึ่งเป็นมรดกที่สูงค่าและเป็นเสาหลักที่ยึดถือให้ปฏิบัติในการเฝ้ากระทำแต่ความดี มีความกตัญญู พากเพียรบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง ดังแนวคิดตามพระราชดำริในการพัฒนานักการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ยึดหลักความกตัญญูต่อบุคคล ความมีระเบียบวินัย ความเมตตากรุณาต่อปวงชน ความใฝ่รู้ใฝ่เห็น มองโลกในแง่ดี รักในความเป็นไทย รักชาติ และมุ่งการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี โดยนำแนวคิดมาใช้ในการพัฒนาการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นและความเป็นเอกภาพของชาติ ด้วยการสร้างบุคลิกลักษณะ ความประพฤติของบุคคลในชาติให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม ด้วยการใช้เครื่องมือสำคัญ คือ การให้การศึกษาอย่างทั่วถึงทั้ง การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีและสามารถนำความรู้มาพัฒนาประเทศต่อไป (Jitcharat, S., Rungkunakorn, B., Kaewwichai, B., 2019: 51-54)

ในการพัฒนามนุษย์เพื่อให้ถึงขีดตามที่พึงประสงค์ นอกจากจะมีการพัฒนาในด้านจิตวิญญาณ รวมทั้งความดีงามในด้านสุนทรียภาพ ตามที่ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้อุทิศร่างกายแรงใจและชีวิต เพื่อให้

ศิลปะเป็นสื่อบอกเล่าวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ความเชื่อ ความศรัทธา วิถีคิด และการดำเนินชีวิตของมนุษย์เพื่อสร้างคุณค่าจนถึงระดับพุทธิปัญญาแล้ว ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ก็ได้มีแนวทางพัฒนามนุษย์ในด้านการศึกษ เพื่อพัฒนาคนและพัฒนาประเทศอย่างโดดเด่นและรอบด้าน ด้วยการวางระบบการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นระบบที่ชัดเจนและมีการเชื่อมโยงระหว่างกันด้วยกระบวนการที่แยกคางตามบริบทของการพัฒนาประเทศและการพัฒนามนุษย์ด้านการศึกษา และในส่วนของพัฒนามนุษย์อีกมิติหนึ่งคือ มิติของสุขภาพเพื่อสร้างความสมดุลในการพัฒนามนุษย์ให้ครบทั้งในด้าน กาย จิต และวิญญาณ

เภสัชกร รองศาสตราจารย์ ดร. ประโชติ เปล่งวิทยา เป็นผู้ที่มีความสำคัญในการพัฒนาและอุทิศเวลาในการทำงาน อุทิศชีวิตเพื่อวางรากฐานในการดูแลด้านสุขภาพของประชาชนด้วยความรู้ทางสาขาเภสัชศาสตร์ ในการผลิตเภสัชกรที่มีคุณภาพเพื่อตอบสนองความขาดแคลนแพทย์และบุคลากรด้านสาธารณสุข ให้แก่ประเทศไทย โดยทำหน้าที่เป็นผู้บริหาร อาจารย์ มีผลงานวิชาการ งานวิจัย ด้วยอุปนิสัยที่ใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษาค้นคว้า และรวบรวมเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวกับวิชาชีพเภสัชกรรม จนมีผลงานที่ได้รับการยอมรับและถูกกล่าวถึงในวาระที่กรุงเทพมหานครจะมีอายุครบ 200 ปี จากงานวิจัยที่มีชื่อว่า “เภสัชกรรมแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ในรอบ 200 ปี” ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นผลงานที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง เพราะเป็นเนื้อหาที่กล่าวถึงวิวัฒนาการของวิชาชีพเภสัชกรรมตั้งแต่อ่อนพุทธศตวรรษมาจนถึงอายุครบ 200 ปี แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ (Plengwittaya, 1983:1-3)

เมื่อปีพุทธศักราช 2520 มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยหม่อมเจ้าสุภัทรดิศ ดิศกุล อธิการบดีในขณะนั้น มีโครงการจัดตั้งคณะเภสัชศาสตร์ขึ้น เพื่อตอบสนองและให้เกิดความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตทางเภสัชศาสตร์ที่มีความพร้อมทุกด้านในการประกอบวิชาชีพ เพื่อให้บริการด้านเภสัชกรรมตามความต้องการของชุมชนทั้งในภาครัฐและเอกชน จนกระทั่งปีพุทธศักราช 2529 เภสัชกร รองศาสตราจารย์ ดร.ประโชติ เปล่งวิทยา ได้รับอนุมัติให้โอนตัวมารับราชการ ณ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ดำรงตำแหน่งเป็นคนบติผู้ประสานการของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้ซึ่งต่อสู้และวางแผนการศึกษาในสาขาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ให้มีแนวทางเฉพาะตัว มีทิศทางในการผสานความรู้และทักษะ ประหยัดงบประมาณพร้อมกับมุ่งประโยชน์สูงสุดในด้านคุณภาพและมาตรฐานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา (Faculty of Pharmacy Silpakorn University, 2008) กระบวนการในการจัดเตรียมหลักสูตร รวมทั้งการเตรียมความพร้อมในด้านอาคารสถานที่และทรัพยากรบุคคลสำหรับการเริ่มต้นของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พร้อมกับการวางแผนในการผลิตเภสัชศาสตรบัณฑิต เพื่อแก้ไขปัญหาขาดแคลนเภสัชกรในร้านยาซึ่งเป็นปัญหาใหญ่และเร่งด่วนของประเทศไทยในการดูแลระบบสุขภาพด้านการใช้ยาที่ถูกต้อง ในความรับผิดชอบและพัฒนาวิชาชีพเภสัชกรรม โดยทุ่มเททั้งกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา ในการวางแผนอย่างแยบยลด้วยกุศโลบายที่เป็นไปด้วยความระมัดระวัง เพื่อป้องกันและจัดการกับปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้เบาบางลงและมีหนทางในการแก้ไขได้ง่าย

จากการที่ เภสัชกร รองศาสตราจารย์ ดร.ประโชติ เปล่งวิทยา เคยได้รับโอกาสที่ดีในชีวิต เช่น โอกาสทางการศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปริญญาโท และปริญญาเอกจากต่างประเทศ

โดยเฉพาะโอกาสทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีในช่วงที่อยู่ในภาวะสงครามโลกครั้งที่ 2 การได้รับการคัดเลือกให้ศึกษาในระดับปริญญาโทและเอกจากมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน ประเทศสหรัฐอเมริกา บวกกับการเลี้ยงดูของครอบครัว ส่งผลให้เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการสร้างคน ให้โอกาสคน และมีวิธีการสอนที่มีลักษณะแตกต่างกันไปตามความสามารถของแต่ละคน เช่น ทำเป็นตัวอย่างแล้วให้ลองลงมือทำเพราะเชื่อว่าการได้ลงมือทำด้วยตนเองจะทำให้เป็นความสามารถที่ติดตัวไปตลอด ซึ่งวิธีนี้เป็นแบบเดียวกับที่ถูกสอนจากครอบครัวเมื่อครั้งยังเด็ก และที่น่าทึ่งคือ ความสามารถในการอ่านคนเพื่อหาวิธีสอนที่เหมาะสม ใช้ความรู้สึกแม่ตาของความ เป็นพ่อที่ต้องหาวิธีที่เหมาะสมในการสอนลูกแต่ละคนให้ตรงกับความถนัดในการเรียนรู้ด้วยตัวเองที่ แตกต่างกัน (Keawkittichai, 2018)

ความตั้งใจในด้านการพัฒนามนุษย์ที่ เกสัชกร รองศาสตราจารย์ ดร.ประโชติ เปล่งวิทยา ได้กล่าวถึง ในแผนการศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นอกจากการวางแผนในการผลิตบัณฑิตสู่สังคมแล้ว คณะ เภสัชศาสตร์ยังต้องวางแผนพัฒนาเภสัชกรด้วยหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องหลังจากสำเร็จการศึกษา (Continuing Education) เพื่อเพิ่มพูนความชำนาญในในสาขาวิชาชีพ (Professional Board) รวมทั้งความ รับผิดชอบต่อสังคม ผ่านการศึกษานอกระบบ (Informal Education) และการศึกษาไม่เป็นระบบ (Non-formal Education) ด้วยความเชื่อที่ว่าการศึกษาคือปัจจัยทางปัญญาที่ระบบการศึกษาจะมอบให้แก่สังคมได้ และจะเป็นเหตุให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างสมบูรณ์ และยังเป็นช่องทางในการนำเอาความรู้และ ผลงานวิจัยที่ค้นพบจากการศึกษาในระบบ (Formal Education) ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแนวนโยบายการผลิตบุคลากรสาธารณสุข (Health Manpower Development, HMD) ซึ่งเป็นไปตามข้อเสนอแนะขององค์การอนามัยโลก (WHO) ที่ให้ ข้อเสนอแนะในเรื่อง “สุขภาพดีถ้วนหน้า” (Health for All) ไว้แก่ประเทศไทยเมื่อปีพุทธศักราช 2543 (Faculty of Pharmacy Silpakorn University, 1988)

ศาสตร์และศิลป์ของต้นแบบการพัฒนามนุษย์

การพัฒนามนุษย์ (Human Development) เป็นกระบวนการที่มีจุดประสงค์ในการเปลี่ยนแปลง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และวิธีการในการแก้ปัญหา มีความสามารถในการจัดการสถานการณ์ต่างๆ ที่ เกิดขึ้นในชีวิต ทั้งในด้านการปรับปรุง (Improve) และเปลี่ยนแปลง (Change) “มนุษย์” ให้มีศักยภาพใน การใช้ชีวิตและการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ส่วนในด้านจิตวิทยา การพัฒนา มนุษย์ เป็นศาสตร์ที่ศึกษาทำความเข้าใจมนุษย์ ทั้งในด้านพฤติกรรม การเรียนรู้ การเข้าสังคม หรือการมี ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล นอกจากจะอธิบายพฤติกรรมและความคิดของมนุษย์แล้ว ยังมีเป้าหมายในการ ปรับปรุงความเป็นอยู่ให้มีความเหมาะสมอีกด้วย (Leurk-khum, 2014: 2-4)

ปรัชญาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนามนุษย์ ตามแนวคิดในการพัฒนาโดยเน้นให้มนุษย์เป็นผู้มีศักยภาพ และความสามารถในการพัฒนาตนเอง ด้วยความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง โดยใช้ ศักยภาพและความสามารถที่มีอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาพิพัฒนาการนิยม (Progressivism) เป็นปรัชญา สำคัญของการศึกษาสำหรับการพัฒนามนุษย์ได้ตลอดชีวิต เพื่อเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการพัฒนา

ตนเองตามความต้องการและมีศักยภาพในการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปตัดสินใจเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ภายใต้ความเชื่อที่ว่า ผู้เรียนมีทักษะและมีความพร้อมในการเรียนรู้ จึงควรสร้างประสบการณ์ให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการทำงานจริงเป็นการพัฒนาประสบการณ์ด้วยตนเอง เพื่อสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิต สามารถวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน รวมทั้งสามารถตั้งจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ให้ตนเองในการดำเนินการพัฒนาไปสู่ความสามารถในการแก้ไขปัญหา (Phukitkan, 2016: 61-62)

ต้นแบบในการพัฒนามนุษย์ของ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ผู้ซึ่งมีความสนใจในงานศิลปะตั้งแต่เด็ก และแน่วแน่ ตั้งใจศึกษาความรู้ด้านศิลปะหลายแขนง จึงสร้างโอกาสให้แก่ตนเองด้วยการสมัครเข้าเป็นลูกมือทำงานให้กับศิลปินที่มีชื่อเสียงในฟลอเรนซ์ เพื่อพัฒนาตนเองจนสำเร็จการศึกษาจากสถาบันสอนศิลปะที่มีชื่อเสียงในอิตาลีถึง 2 แห่ง คือ ราชวิทยาลัยศิลปะแห่งนครฟลอเรนซ์ และสถานศึกษาศิลปะซานตาโครเช จนกระทั่งสอบได้เกียรตินิยมอันดับหนึ่งเพื่อรับตำแหน่งศาสตราจารย์ จนกระทั่งตัดสินใจเข้ารับราชการในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ตำแหน่งนายช่างประจำราชสำนักสยาม สร้างผลงานศิลปะที่สำคัญประเทศไทย จนกระทั่งรัฐบาลไทยไว้วางใจในความสามารถ ให้เป็นครูสอนนักเรียนในโรงเรียนประณีตศิลปกรรม และพัฒนามาเป็นมหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ซึ่งรวบรวมศาสตร์และศิลป์ในการให้ความรู้แก่นักศึกษาหลายแขนง กระบวนการและความคิดในการทำงานของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี รวมทั้งความทุ่มเทและอุทิศชีวิตในการพัฒนานักศึกษาให้มีความเป็นมนุษย์ด้วยจิตวิญญาณที่สมบูรณ์เพื่อสร้างผลงานที่สะท้อนความคิดความรู้สึกในความเป็นมนุษย์ที่แท้จริง รวมทั้งความใส่ใจในนักศึกษา ทั้งชีวิตความเป็นอยู่ วิธีคิด ความเชื่อ วิถี และครรลอง ตามแบบวิถีชีวิตที่ยึดศิลปะเป็นแนวทางในการใช้ชีวิต จึงเป็นที่รัก เคารพ ยำเกรง และเชิดชู โดยมีคำสอนที่เป็นที่เป็นต้นแบบในการพัฒนามนุษย์ เช่น “ศิลปะยืนยาว ชีวิตสั้น” “พรุ่งนี้ก็สายเสียแล้ว” “ศิลปะซึ่งเป็นเช่นเดียวกับศาสนา บันดาลให้มนุษย์มีมโนธรรมสูงส่ง ประสิทธิ์ประสาทสิ่งสะท้อนใจ ให้ช่วยขัดเกลาวินัยและจิตใจมนุษย์ให้ผุดผ่องประณีตขึ้น” กระทั่งข้อความย่อหน้าสุดท้ายในจดหมายถึงภรรยา คุณมาลินี ก่อนถึงแก่กรรม แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “...ขอให้เธอได้บอกกับพวกเขาด้วยว่า ฉันได้จากโลกนี้ไปแล้วโดยไม่เสียใจ เพราะฉันได้อุทิศชีวิตของฉันให้กับบางสิ่งที่เป็นประโยชน์ในฐานะผู้รับใช้ ผู้ต่ำต้อย ในงานศิลปะของฉัน และมอบความรัก ความปรารถนาดีของฉัน เพื่อที่จะให้พวกเขาได้รับความเจริญรุ่งเรืองและมีความสุข” (Supanimitr, 2015: 55-57)

ต้นแบบในการพัฒนามนุษย์ของ ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล จากการเข้าถวายตัวเป็นมหาดเล็กในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทำให้มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างดีทั้งในประเทศและต่างประเทศจนกระทั่งเข้ารับราชการในกระทรวงศึกษาธิการและมีผลงานในการวางนโยบายด้านการศึกษาของชาติ สร้างสรรค์งานด้านการศึกษา เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค เช่น มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ท้องฟ้าจำลอง วิทยุเพื่อการศึกษา โครงการความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศ เป็นการสร้างสรรค์ด้านการศึกษาตลอดชีวิต ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นการพัฒนามนุษย์ทางการศึกษา ด้วยการได้รับแรงบันดาลใจและแบบอย่างในการปฏิบัติด้านการ

พัฒนามนุษย์จากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทำให้เป็นผู้ที่ยึดถือขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงาม ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ความกตัญญู รวมทั้งแนวคิดในการ ปกครองระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนประสบการณ์การเข้าเป็นนักเรียนเสื่อป่า ช่วยหล่อหลอมให้เป็นผู้มี ความอดทน ซื่อสัตย์ เพียรพยายาม รับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความรับผิดชอบ กอปรกับการได้รับการศึกษาจาก ประเทศอังกฤษ หล่อหลอมให้เป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างขวาง มีความสามารถในการพินิจ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อดี ข้อเสีย เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการกิจการงานที่รับผิดชอบอย่างสร้างสรรค์ (Jitcharat, S., Rungkunakorn, B., Kaewwichai, B., 2019: 51-54) และด้วยความสามารถด้านวรรณกรรมจึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็น ศิลปินแห่งชาติ ประจำปีพุทธศักราช 2530 มีผลงานการนิพนธ์ที่ทรงคุณค่าในด้านการพัฒนามนุษย์จาก การศึกษาทุกระดับ เพื่อสังคมและประเทศชาติ คือ

“กล้วยไม้มีดอกช้า ฉันใด

การศึกษาเป็นไป เช่นนั้น

แต่ดอกออกคราวใด งามเด่น

การศึกษาปลูกปั้น เสร็จแล้ว แสนงาม”

ด้วยผลงานที่สร้างขึ้นเป็นคุณูปการทั้งในระดับชาติและระดับสากล องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และ วัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ประกาศในวาระครบ 100 ปีเกิด ยกย่องให้ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นบุคคลสำคัญของโลกด้านการศึกษา วัฒนธรรม วรรณกรรม และการสื่อสาร ในปี พุทธศักราช 2546 เป็นการแสดงถึงความริเริ่มและอุทิศตนในการพัฒนาการศึกษาของชาติ วัฒนธรรม วรรณกรรม และการสื่อสาร ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู และนักพัฒนามนุษย์ที่แท้จริง (Silpakorn University, 2002: 14-18)

ต้นแบบในการพัฒนามนุษย์ของ เกสัชกร รองศาสตราจารย์ ดร.ประโชติ เปล่งวิทยา มีจุดเริ่มต้น จากการฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ เปลี่ยนให้เป็นพลังในการต่อสู้ตั้งแต่วัยเด็กที่เติบโตในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง ปีพุทธศักราช 2484 ทหารญี่ปุ่นบุกเข้าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ซึ่งเป็นบ้านเกิด การต่อสู้ของชีวิตช่วงสงคราม ทำให้ได้เรียนรู้จากความยากลำบาก หลังจากสำเร็จชั้นสูงสุดที่นั่นแล้ว จึงถูกส่งมาเรียนต่อที่โรงเรียนเตรียม อุดมศึกษา แต่สงครามเริ่มรุนแรงขึ้นทำให้โรงเรียนต้องหยุดสอน ความขาดแคลนเกิดขึ้นทุกหย่อมหญ้า จิตใจมี แต่ความกังวลเกรงว่าจะไม่ได้เรียนต่อ ด้วยความรักเรียนจึงขอเรียนพิเศษกับนักศึกษาแพทย์ไปพลางจนกระทั่ง สงครามสงบ และสามารถสอบเข้าคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ แต่ในช่วงหลังสงคราม ความเดือดร้อนขาดแคลนยังไม่จางหายไป ฐานะทางการเงินร่อยหรอจนถึงกับยากลำบาก ทำให้คิดว่าจะหยุด เรียนกลางคันหลายครั้ง แต่ผลการเรียนในระดับดีมาก ทำให้ญาติทุกคนตัดสินใจช่วยเหลือในด้านการเงิน จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา ด้วยคะแนนเป็นอันดับหนึ่งเหรียญทอง และเกียรตินิยมอันดับหนึ่งเหรียญทองแดง ในปีนั้น จึงตัดสินใจเข้ารับราชการเป็นอาจารย์ในคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จนสามารถสอบ ชิงทุน ก.พ. ไปศึกษาต่อจนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอกสาขา Biochemistry จาก มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา (Faculty of Pharmacy Silpakorn University, 1988: 37-39)

เมื่อกลับมาทำงานสอนจึงถูกมอบหมายให้รับผิดชอบรายวิชา Biochemistry แก่นิสิตเภสัชศาสตร์ ด้วยความรู้จากการศึกษาจากต่างประเทศและนำมาปรับให้เหมาะสมกับนิสิต กระบวนการเรียนการสอนจึงถูก ปฏิวัติใหม่ทั้งหมด พร้อมกับวิสัยทัศน์ในการมองเห็นปัญหาความขาดแคลนเภสัชกรในประเทศไทย จึงได้ร่าง หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิตที่สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเภสัชกรของประเทศไทย เสนอต่อกณะเภสัช ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่หลักสูตรถูกเก็บไว้และไม่ได้รับการพิจารณา (Keawkittichai, 2008) จนกระทั่ง มหาวิทยาลัยศิลปากร คิดจัดตั้งคณะเภสัชศาสตร์ ณ วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัด นครปฐม และขอเืมตัว เภสัชกร รองศาสตราจารย์ ดร.ประโชติ เปล่งวิทยา จากคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย เพื่อร่วมเป็นคณะกรรมการร่างหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต หลักสูตรที่เคยร่างจึงถูกนำมาใช้อีก ครั้ง เพื่อผลิตเภสัชกรและได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักสูตรที่ “อาหารต่อสังคม” และตอบสนองต่อแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด้านการแก้ปัญหาสุขภาพของประชาชนแผนโดยแท้จริง (Keawkittichai, 2013) โดยเฉพาะแผนพัฒนาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรในระยะ 20 ปีแรก ในการสมัมนาผู้บริหารของ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่ทำให้ผู้ที่เข้าร่วมสมัมนาถึงกับตื่นตะลึงในวิสัยทัศน์ เช่น อาคารปฏิบัติการที่มีมาตรฐาน เดียวกับต่างประเทศ การสร้างบุคลากรสายวิชาการที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกร้อยละ 100 การสร้าง บุคลากรสายสนับสนุนให้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกควบคู่กับสายวิชาการเพื่อสามารถทำงานร่วมกันได้ อย่างเข้าใจซึ่งเป็นการพัฒนาอย่างรอบด้าน เป็นต้น (Keawkittichai, 2018)

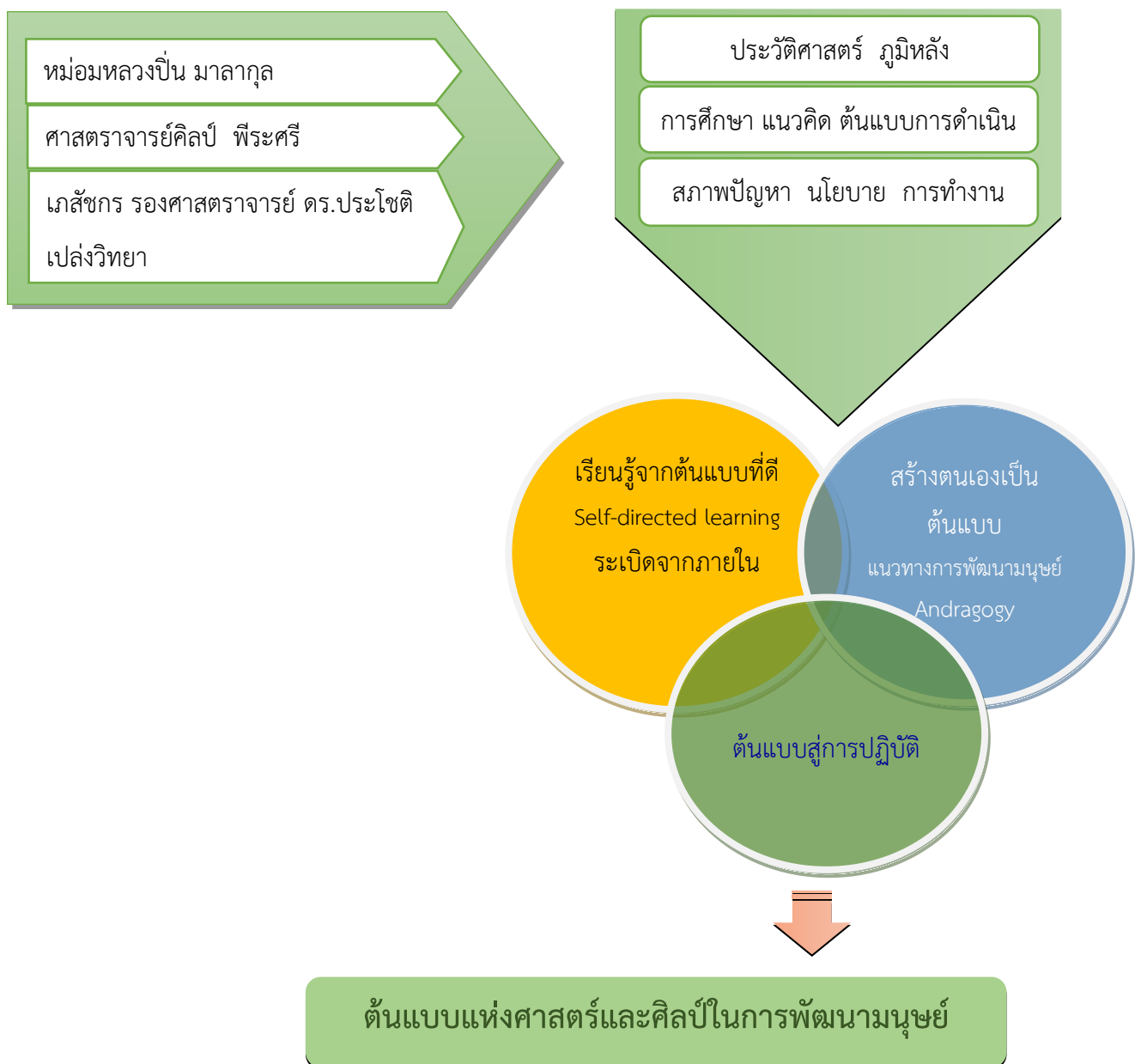
คุณลักษณะที่ยืนยันในความเป็นพหุสูตอีกประการหนึ่ง คือ ความสามารถในการวิเคราะห์คนว่ามี ศักยภาพที่เหมาะสมกับงานประเภทใด และควรมอบหมายงานประเภทใดให้รับผิดชอบ รวมทั้งสามารถพัฒนา ไปในด้านใด ด้วยวิธีใด ตามหลักการพัฒนามนุษย์ ร่วมกับเป็นผู้ที่เปิดใจกว้าง พร้อมจะให้โอกาสและให้ คำแนะนำในการทำงานที่ยากให้ลุล่วงไปได้ ส่วนด้านการพัฒนามนุษย์ จะเห็นได้ว่า เภสัชกร รอง ศาสตราจารย์ ดร.ประโชติ เปล่งวิทยา มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนามนุษย์ภายใต้กรอบใหญ่ คือ ยึดแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยเน้นในด้านการผลิตบุคลากรที่มีความสามารถเพื่อแก้ปัญหาของสังคม โดย วางระบบการพัฒนามนุษย์ในด้านต่างๆ ที่สอดคล้องและโยงเป็นกระบวนการพัฒนาชาติ โดยปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีทั้งในการทำงาน การใช้ชีวิต และการอยู่ในสังคม ดังคำสอนที่ว่า “ระงับอารมณ์ ช่มกลิ่น ความรู้สึก สำนึกในหน้าที่ มีความรับผิดชอบ คิดสร้างสรรค์พัฒนา อาหารต่อสังคม”

สรุป

ต้นแบบแห่งศาสตร์และศิลป์ด้านการพัฒนามนุษย์ ของบุคคลสำคัญ 3 ท่าน คือ ศาสตราจารย์ศิลป์ พี ระศรี ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล และเภสัชกร รองศาสตราจารย์ ดร.ประโชติ เปล่งวิทยา ล้วน เป็นผู้ที่มิคุณลักษณะของผู้ที่มีความสามารถในการพัฒนาตนเองที่แท้จริง ด้วยการเรียนรู้จากต้นแบบที่ดี เกิด มโนภาพในการชี้นำตนเอง มีอารมณ์ที่มั่นคง รับรู้สภาพปัญหาและความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคม ตั้งใจเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อแสหาวิธีการที่เหมาะสมสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ที่ได้รับให้เป็นความรู้ของ ตัวเอง มองเห็นบทบาทและหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน ตลอดจนสามารถสร้างความรู้ใหม่ที่เหมาะสมขึ้นมา เพื่อถ่ายทอดและใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์จริงอย่างเหมาะสม ตามหลักการของศาสตร์และศิลป์ในการเรียนรู้

ของผู้ใหญ่ (Andragogy) รวมทั้งมีวิสัยทัศน์ร่วมกันที่เห็นว่ามนุษย์คือทรัพยากรที่มีค่าที่สุด มีความพยายามในการพัฒนามนุษย์ด้วยวิธีการที่เหมาะสม และเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนในความดีงาม ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยอันวิเศษยิ่งของปวงชนียบุคคล เห็นโดยประจักษ์ได้จากผลงานที่ปรากฏทั้งในด้านความเพียรพยายาม ความสามารถ ความตั้งใจ ลักษณะนิสัยส่วนบุคคล ตลอดจนวิถีชีวิต อันเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการหล่อหลอมประสบการณ์ ที่เกิดขึ้นภายในตนเอง และเป็นแนวปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท 4 ที่กล่าวในพระพุทธศาสนา อันเป็นธรรมะในการประกอบการทำงานให้สำเร็จ ได้แก่ 1) ฉันทะ เป็นความพอใจ สนใจ และถูกใจ ซึ่งเป็นหลักที่นำไปสู่ความสำเร็จ 2) วิริยะ ความมีใจมุ่งมั่น ขยันหมั่นเพียร พยายาม ขยันฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ 3) จิตตะ การเอาใจใส่ต่องานไม่ปล่อยปละละเลย หมั่นพิจารณาและแก้ไขข้อผิดพลาด 4) วิมังสา ความพินิจพิเคราะห์ด้วยปัญญา หาวิธีที่เหมาะสมเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง และตรงกับหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ที่ว่า “ต้องระเบิดจากข้างใน” เป็นแนวพระราชดำริที่ทรงเน้นในด้านการพัฒนามนุษย์ ที่สร้างความเข้มแข็งในตนเองด้วยความรู้ คู่คุณธรรม มีเจตคติที่ดี แล้วจึงส่งต่อถึงผู้อื่นและสังคมภายนอกเพื่อส่งผลให้เป็นความดีงามที่ “ยั่งยืน” เป็นต้นแบบแห่งศาสตร์และศิลป์ด้านการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพ มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง และสามารถนำความรู้ไปพัฒนาผู้อื่น ตลอดจนสังคมและประเทศชาติได้สืบไป

ภาพแสดงกรอบแนวคิดต้นแบบแห่งศาสตร์และศิลป์ในการพัฒนามนุษย์

Reference

- Art and Cultural Institute, Srinakharinwirot University. (2011). Contribution to Memorial of Professor M.L. Pin Malakul. Bangkok. Santisiri publishing. 10- 50 (in Thai)
- Chareanraj, A. (1990). Educational Thoughts and roles of Professor M.L. Pin Malakul. Bangkok. Chulalongkorn University. 195-201 (in Thai)
- Faculty of Pharmacy Silpakorn University. (1988). Prachote Plengwittaya: The Memorial Letter. Nakon Pathom. Silpakorn University. 1-50. (in Thai)
- . (2008). The Faculty of Pharmacy Silpakorn University Established. (Online) Retrieved July 1, 2020, from http://oldweb.pharm.su.ac.th/thai/AboutUs/aboutus_06.html. (in Thai)
- Jitcharat, S., Rungkunakorn, B., Kaewwichai, B., (2019). “The thai educators development concept of his majesty king mongkut’s royal initiatives”. Journal of Education Silpakorn University. 16(2): 45-54. (in Thai)
- Keawkittichai, S. (2013). The memorial of Ajan Prachote. Retrieved form Lecture in the Faculty of Pharmacy Silpakorn University Alumni. (in Thai)
- . (2018, April 10). Personal Interview. (in Thai)
- . (2008). In the kindness of Sindrawachaya Memorial. Nakon Pathom: Petchkaseam Printing Group. (in Thai)
- Kositpipatana, C. (2017). Art: The successful in the way of Professional Artist. (in Thai)
- Leurk-khum, S. (2014). Human Resource Development. Bangkok. Chulalongkorn University. 2-4.(in Thai)
- Phukitkan, c. (2016). Human Resource Development. Bangkok. Se-education public Company Limited. 61-62. (in Thai)
- Plengwittaya, P. (1983). Pharmacy in the Rattanakosindr Region 200 years. Bangkok. Chulalongkorn Unversity. 1-3 (in Thai)
- Silpakorn University. (2002). Pin Malakul Waranusorn Memorial. 8-30. (in Thai)
- Sunponsri, K. (2013). From that day through today. 10-37. (in Thai)
- Supanimitr, P. (2015). Gentleman from Florence to color scent of Himawanna. 14-57. (in Thai)